

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม
ในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน
Development of Learning Achievement using Group Learning Process
in “Contemporary World Affairs” Course

สุริยะ หาญพิชัย¹
Suriya Hanphichai¹

Received: January 24, 2020 Revised: March 10, 2020 Accepted: March 31, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทยที่เรียนในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน ภาคเรียนที่ 2/2560 จำนวน 53 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

¹ อาจารย์สาขาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Abstract

The purposes of this research were to develop learning achievement of Thepsatri Rajabhat University's students using group learning process, and study the student's satisfaction towards group learning process. The sample, chosen purposive sampling, were 53 first year students in the Thai language program during the second semester of the academic year 2017. The research instruments were 1) lesson plans, 2) a learning achievement test, and 3) a questionnaire on satisfaction towards learning. Data were analyzed by using mean, standard deviation, and t-test.

The study result showed that after using group learning process, the students' learning achievement was higher than that before using it ($p < .05$). Overall, the students' satisfaction towards learning was at the high level.

Keywords: Development of learning achievement, Group learning process

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีลักษณะเป็นชั้นเรียนขนาดใหญ่ มีนักศึกษาจากหลากหลายคณะและหลายสาขาวิชาลงทะเบียนเรียนร่วมกัน จากสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มักพบปัญหาด้านพฤติกรรมทางสังคมของนักศึกษาที่เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน เช่น นักศึกษาไม่มีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีพฤติกรรมนิ่งเฉยเมื่อผู้สอนตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเพื่อนนักศึกษา ไม่มีความรับผิดชอบในงานกลุ่ม ไม่สนใจฟังบรรยาย เล่นโทรศัพท์มือถือ พูดคุยกับเพื่อน หรือนั่งหลับ เป็นต้น ซึ่งการเรียนการสอนแบบบรรยายโดยผู้สอนที่เน้นเนื้อหา ความรู้ และความจำ จึงไม่เหมาะสมสำหรับการสอนในระดับอุดมศึกษา เพราะนอกจากจะทำให้บรรยากาศของการเรียนน่าเบื่อแล้ว ยังทำให้ผู้เรียนขาดทักษะที่สำคัญในเรื่องการคิด การแสดงความคิดเห็น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนขาดเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนมิได้มาจากอาจารย์ผู้สอนแต่ผู้เดียว แต่นักศึกษาสามารถเรียนรู้จากเพื่อนด้วยกันได้ เพราะเพื่อนนักศึกษาด้วยกันนั้นย่อมมีประสบการณ์ในการเรียนคล้าย ๆ กัน เมื่อคนหนึ่งได้เรียนรู้จนเริ่มมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ก็สามารถช่วยเหลือเพื่อนคนอื่น ๆ ได้ว่ามีปัญหาที่ขัดข้องอยู่ที่ใด ทั้งนี้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนภายในห้องเรียนนั้นสามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนนั้น คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดหรือดำเนินการให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล ความสามารถทางปัญญา วิธีการเรียนรู้ โดยการบูรณาการคุณธรรมและจริยธรรม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง รวมทั้งแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ด้วยวิธีการ กระบวนการและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงทั้งในและนอกห้องเรียนได้ ซึ่งทักษะที่สำคัญก็คือการแสวงหาความรู้ได้จากหลายแหล่งความรู้โดยเฉพาะความรู้จากเพื่อนในกลุ่มเป็นแนวทางที่จะทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด (ปิยะมาศ ชาตมิตรี, 2550; ดวงเดือน เทพนวล, 2556; สิริรัตน์ เทียมเสวีวงศ์, 2558) จากสภาพจริงของการเรียนมักพบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอน นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในชั้นเรียน มักแสดงพฤติกรรมนิ่งเฉยเมื่อผู้สอนตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเพื่อนนักศึกษา ไม่มีความรับผิดชอบในงานกลุ่ม ไม่สนใจฟังบรรยายจากผู้สอนที่เน้นเนื้อหาความรู้และความจำ จึงไม่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน เพราะนอกจากจะทำให้บรรยากาศของการเรียนการสอนที่น่าเบื่อจนทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนขาดทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก

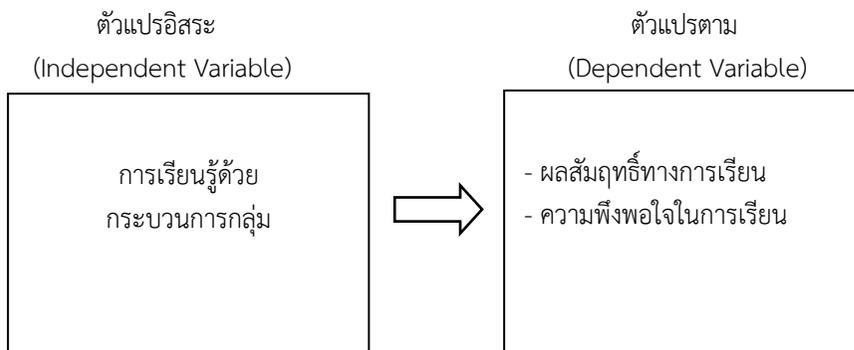
จากปัญหาดังกล่าว แนวทางหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนสัมฤทธิ์ผล และประสบความสำเร็จวิธีหนึ่งคือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับความรู้จากการลงมือร่วมกันลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม ดังที่ ไกรสร แสงวงศ์ (2554) ได้ให้แนวคิดว่าทักษะทางสังคมเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถพัฒนาได้โดยการนำเอากระบวนการทำงานกลุ่มมาพัฒนาผู้เรียนในด้านบทบาทหน้าที่ของตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้รู้จักวางแผนในการทำงาน รู้คิดวิเคราะห์แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดี จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคมและขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบช่วยเหลือกัน โดยกระบวนการทำงานร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในลักษณะพึ่งพากัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการเรียนแบบกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยกระบวนการกลุ่ม โดยมุ่งหวังให้นักศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ดี สามารถนำความรู้ไปอธิบาย แลกเปลี่ยน ช่วยเหลือเพื่อนที่มีผล การเรียนทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งทำการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยที่เรียนในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน ภาคเรียนที่ 2/2560 จำนวน 53 คน
3. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย มุ่งศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน ภาคการศึกษา 2/2560 ระหว่าง ธันวาคม 2560 – มีนาคม 2561

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2549) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ (Slavin, 1990) และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2554) โดยผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวความคิดการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และ ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษา ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี หนุ่เรียน 601155501 ที่เรียนรายวิชาสถานการณโลกปัจจุบัน ภาคการศึกษาที่ 2/2560 จำนวน 53 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากใช้นักศึกษาที่เรียนรายวิชาสถานการณโลกปัจจุบันทั้งหมดในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 แผนการเรียนรู้อาสาสมัครโลกปัจจุบันโดยการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ภาคการศึกษาที่ 2/2560

2.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสถานการณโลกปัจจุบัน เรื่อง องค์การระหว่างประเทศ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เท่ากับ 0.89 และมีค่าความความยากง่าย (Difficulty) รายข้อระหว่าง 0.30-0.80

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรม ด้านบรรยากาศการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับ หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.93 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.872

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้สอนชี้แจงทำความเข้าใจลักษณะการเรียนรู้อาสาสมัครในรายวิชา วิธีการวัดประเมินผล มอบหมายงาน และกำหนดให้แต่ละกลุ่ม ศึกษารวบรวมข้อมูลที่สนใจ มานำเสนอรายงานในชั่วโมงเรียน

3.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบเรื่ององค์การระหว่างประเทศ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เวลาทำแบบทดสอบ 30 นาที

3.3 สร้างโอกาสให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แบ่งกลุ่มกันทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อให้ นักศึกษาทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน กำหนดหัวข้อเรื่อง องค์การระหว่างประเทศ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

3.4 สะท้อนผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยนักศึกษานำเสนอข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินงานกลุ่ม จากนั้นให้นักศึกษาร่วมกันอภิปราย สรุปผลการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มแบบมีส่วนร่วม ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่ม

3.5 ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดผลโดยใช้แบบทดสอบเรื่ององค์การระหว่างประเทศ จากการทดสอบหลังเรียน (Post-test) แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เวลาทำแบบทดสอบ 30 นาที

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณโลกปัจจุบันมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

4.2 นำข้อมูลความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณโลกปัจจุบันมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งมีเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับดีมากที่สุด

- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับดีมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชา สถานการณ์โลกปัจจุบัน มีผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ภาพ 2 การนำเสนอผลงานกลุ่ม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชา สถานการณ์โลกปัจจุบัน

การทดสอบผลสัมฤทธิ์	n	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig
ก่อนเรียน	53	9.86	1.53	-21.64	52	.000*
หลังเรียน	53	16.47	1.65			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันของนักศึกษา จำนวน 53 คน มีคะแนนทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ย ($\bar{X} = 9.86$) และมีคะแนนทดสอบหลังเรียนเฉลี่ย ($\bar{X} = 16.47$) ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน รายละเอียดแสดงดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงระดับความพึงพอใจในการเรียน

ความพึงพอใจในการเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลค่า
ด้านเนื้อหา	4.32	0.195	มาก
ด้านการจัดกิจกรรม	4.26	0.262	มาก
ด้านบรรยากาศการเรียน	4.30	0.237	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.33	0.247	มาก
รวม	4.30	0.118	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.118) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความพึงพอใจในการเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.247) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.195) รองลงมาอีกคือ ด้านการจัดกิจกรรม อยู่ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.237) และด้านที่มีค่าต่ำที่สุดคือ ด้านบรรยากาศการเรียน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.262) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ความพึงพอใจในการเรียนด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุดคือ การจัดการเรียนรู้ทำให้จำเนื้อหาได้นาน รองลงมาคือ การจัดการเรียนรู้ทำให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ และข้อที่มีค่าต่ำที่สุดคือ การจัดการเรียนรู้ทำให้ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน

ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มด้านการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุดคือ กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็น รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และข้อที่มีค่าต่ำที่สุดคือ กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความพึงพอใจในการเรียนด้านบรรยากาศการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุดคือ บรรยากาศการเรียนทำให้นักศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่หลากหลาย รองลงมาคือ บรรยากาศการเรียนทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียน และข้อที่มีค่าต่ำที่สุดคือ บรรยากาศการเรียนเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

ความพึงพอใจในการเรียนด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุดคือ กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น รองลงมาคือ การจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักศึกษาร่างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้ และข้อที่มีค่าต่ำที่สุดคือ การจัดการเรียนรู้ทำให้นักศึกษานำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในวิชาอื่น ๆ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชา สถานการณ์โลกปัจจุบัน มีประเด็นสำคัญที่ต้องนำมาอภิปรายดังนี้

1. นักศึกษามีผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชา สถานการณ์โลกปัจจุบันของนักศึกษา จำนวน 53 คน พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจสืบเนื่องมาจากการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและสามารถยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้นักศึกษาเกิดทักษะการคิดที่สูงขึ้น สามารถแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนขึ้นได้ในเวลาที่มีอยู่จำกัดได้ จึงทำให้นักศึกษาสามารถสร้างความรู้และความเข้าใจได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย สามารถจดจำเนื้อหาได้นาน นำไปสู่การพัฒนาทักษะทางความคิดที่สูงขึ้นเพื่อช่วยให้สามารถตัดสินใจได้โดยใช้เหตุผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์ (2555) ที่ศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการ สอนของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า ความสามารถด้าน ความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถด้านปฏิบัติการสอนใน ภาพรวมที่ระดับมากที่สุด ซึ่งสมรรถนะด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผล ประเมินผลอยู่ที่ระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษา ไชยชนะ (2550) ที่ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา จังหวัดสงขลา ที่เรียน โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพเกล้า ศรีมาตย์กุล (2557) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษามีพัฒนาการในการเรียนที่เพิ่มขึ้น จากการใช้เทคนิคการสอนแบบแบ่งกลุ่มย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาทัศนศิลป์ 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ค่าเฉลี่ยคะแนนมีความห่างกันเท่ากับ 0.62 และมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมากกว่า พัฒนาการของกลุ่มนักศึกษาที่ใช้เทคนิคการสอนแบบรวมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญที่ผลคะแนนการประเมินครั้งที่ 5 และ 6

2. ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา รองลงมาอีกคือ ด้านการจัดกิจกรรม และด้านที่มีค่าต่ำที่สุดคือ ด้านบรรยากาศการเรียน ตามลำดับ อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้สร้างบรรยากาศและการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ที่ หลากหลายตามแผนการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่ม โดยเปิดโอกาส ให้นักศึกษาทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ กล้าคิด กล้าทำ มีความกระตือรือร้น ความสนใจในการเรียนให้ความร่วมมือ ในการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนนั้นประสบผลสำเร็จ ทำให้นักศึกษาสามารถสร้าง ความรู้และความเข้าใจได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย สามารถจดจำเนื้อหาได้นาน นำไปสู่การพัฒนา ทักษะทางความคิดที่สูงขึ้นเพื่อช่วยให้สามารถตัดสินใจได้โดยใช้เหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิดา ทาระเนตร์ รักพร ดอกจันทร์ และอภิสิทธิ์ ภคพงศ์พันธ์ (2560) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ ได้รับการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด มีความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม ด้านบรรยากาศของการจัดการเรียนการสอน ด้าน การจัดการเรียนการสอน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากขึ้นไป และ สอดคล้องกับ นพเกล้า ศรีมาตย์กุล (2557) ที่ศึกษาพบว่า ความพึงพอใจนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิค

การสอนแบบแบ่งกลุ่มย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาทัศนศิลป์ 1 อยู่ในระดับสูงที่ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.61

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 การเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองในขณะที่เรียนและร่วมมือกันทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มสามารถนำไปปรับใช้กับเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ ที่นักศึกษามีความแตกต่างระหว่างบุคคลได้

1.2 การเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนและความพึงพอใจในเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ดังนั้น เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นควรใช้วิธีการสอนหลากหลายและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

1.3 การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาควรมีการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และสร้างความพึงพอใจในการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มไปใช้กับการเรียนการสอนในรูปแบบอื่นในลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเทคนิควิธีการเรียนการสอน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในกระบวนวิชาอื่น ๆ เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- ไกรสร แสนวงศ์. (2554). การจัดการเรียนรู้ภายใต้กระบวนการทำงานกลุ่มโดยเน้นการนำเสนอในงานในห้องเรียนตามประเด็นคำถามปลายเปิดเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เชิงบูรณาการ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน.
- ชนิดา ทาระเนตร์, รักพร ดอกจันทร์ และอภิสิทธิ์ ภคพงษ์พันธุ์. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น โดยการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสา จังหวัดน่าน. **ประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติ และนานาชาติ 2560** มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดวงเดือน เทพนวล. (2556). การพัฒนาพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม. **วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ 14(2)**, เมษายน – กันยายน 2556.
- ทิตนา แหมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แหมมณี. (2550). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานทีมและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพเกล้า ศรีมาตย์กุล. (2557). ผลของการใช้เทคนิคการสอนแบบแบ่งกลุ่มย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชา DES111 ทศนศิลป์ 1 สาขาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2549). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- ปิยะมาศ ชาติมนตรี. (2550). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือโดยใช้สวนพฤกษศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรียญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2554). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ลักษณะสุภา บังบางพลู. (2554). ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สิริรัตน์ เทียมเสวีวงศ์. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยตลาดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนแบบปกติ. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ.

อุษา ไชยชนะ. (2550). ผลการใช้วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อทักษะชีวิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณกุลกันยา จังหวัดสงขลา. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ.

Slavin, R.E. (1990). *Cooperative Learning: Research and Practice*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

